

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 102/2026
van 17 september 2026
Rolnummer : 8542**

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 186 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Joséphine Moerman en Pierre Nihoul, en de rechters Thierry Giet, Michel Pâques, Danny Pieters, Kattrin Jadin en Frank Fleerackers, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Joséphine Moerman,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 29 september 2025, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 8 oktober 2025, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 186 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, al dan niet samen gelezen met de artikelen 14 EVRM *juncto* 1 Eerste Protocol bij het EVRM en artikel 26 BUPO-Verdrag, in die zin geïnterpreteerd dat in geval van een verkrijging van eigen aandelen gevolgd door de vernietiging van die aandelen in een fictief dividend (en dus belastbaar resultaat) wordt voorzien zowel in hoofde van belastingplichtige vennootschappen waarvoor de verkrijging en vernietiging van de aandelen niet drukt op het resultaat als in hoofde van belastingplichtige vennootschappen waarvoor de verkrijging en vernietiging van de aandelen wel drukt op het resultaat, zodat het artikel belastingplichtigen, die zich vanuit de doelstelling ervan in fundamenteel verschillende situaties bevinden, gelijk behandelt ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv « Gaverland Vervoer », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Svjatoslav Gnedasj en mr. Herbert Casier, advocaten bij de balie te Brussel;

- Jo Plettinx, in haar hoedanigheid van vereffenaar van de bv « Jo Plettinx & C° », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Paul Van Rompaey, advocaat bij de balie van Antwerpen;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Reinhard Van Hecke, advocaat bij de balie te Gent.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de nv « Gaverland Vervoer »;

- de Ministerraad.

Bij beschikking van 20 mei 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Danny Pieters en Kattrin Jadin te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen was, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaak in beraad zou worden genomen.

Ingevolge het verzoek van een partij om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 3 juni 2026 de dag van de terechtzitting bepaald op 1 juli 2026.

Op de openbare terechtzitting van 1 juli 2026 :

- zijn verschenen :

- . mr. Svjatoslav Gnedasj en mr. Herbert Casier, voor de nv « Gaverland Vervoer »;

- . mr. Charlotte Lardenoit, advocate bij de balie van Antwerpen, *loco* mr. Paul Van Rompaey, voor Jo Plettinx;

- . mr. Marie Leemans, advocate bij de balie te Gent, tevens *loco* mr. Reinhard Van Hecke, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Danny Pieters en Kattrin Jadin verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

De nv « Gaverland Vervoer », eiseres voor het verwijzende rechtscollege, wordt onderworpen aan een fiscale controle van haar aangifte in de vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar 2019 (inkomstenjaar 2018). Aanleiding voor de controle is de overname via fusie, door de nv « Gaverland Vervoer », van haar moederverenootschap « FVDB Invest », waardoor de eerstgenoemde in het bezit komt van haar eigen aandelen. Aangezien de door de nv « Gaverland Vervoer » verkregen eigen aandelen onmiddellijk werden vernietigd, beschouwt de belastingadministratie het overeenkomstig artikel 186 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna : het WIB 1992) beoogde dividend als het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs (of de waarde) van die aandelen en het gedeelte van het gerevalueerde gestorte kapitaal dat de verkregen aandelen vertegenwoordigen. Daar er onvoldoende eigen reserves zijn waarop de eigen aandelen kunnen worden aangerekend, wordt de vernietiging van de eigen aandelen door de belastingadministratie aangerekend op het volledige bedrag van de aanwezige belastingvrije reserves. Aangezien de aangifte voor het aanslagjaar 2019 geen dividend vermeldde, verstuurt de belastingadministratie een bericht van wijziging, en navolgend een aanslag, waarbij een dividend wordt uitgekeerd ten belope van 972 499,36 euro en waarbij de belastingvrije reserves worden teruggebracht tot 0.

Nadat haar administratief bezwaar tegen die aanslag wordt afgewezen, tekent de nv « Gaverland Vervoer » beroep aan bij het verwijzende rechtscollege. Dat merkt op dat de fictie die artikel 186 van het WIB 1992 in het leven roept niet nodig is om de door de wetgever beoogde fiscale neutraliteit van de verkrijging van eigen aandelen te verzekeren, wanneer de verkrijging en vernietiging van de eigen aandelen, al dan niet met schending van het boekhoudrecht, niet drukt op het resultaat, bijvoorbeeld wanneer werd nagelaten een onbeschikbare reserve te boeken. Volgens het verwijzende rechtscollege verschilt die situatie dan ook van de situatie waarin vennootschappen een dergelijke reserve via het resultaat aanleggen en zonder de in artikel 186 van het WIB 1992 beoogde fictie een fiscaal aftrekbare bedrijfsuitgave zouden realiseren. Op verzoek van de nv « Gaverland Vervoer » stelt het verwijzende rechtscollege de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag aan het Hof.

III. In rechte

- A -

A.1.1. De Ministerraad is van mening dat de prejudiciële vraag om drie redenen geen antwoord behoeft.

A.1.2. Ten eerste gaat de prejudiciële vraag uit van een verkeerde lezing van artikel 186 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna : het WIB 1992). De prejudiciële vraag gaat immers uit van de veronderstelling dat die bepaling een compensatiemechanisme is om de inkoop of verkrijging van eigen aandelen door de vennootschap voor die vennootschap belastingneutraal te maken. Volgens de Ministerraad streeft die bepaling evenwel geen fiscale neutraliteit na. Volgens hem steunt de *ratio legis* van de in het geding zijnde bepaling enkel op het gegeven dat de verkrijging van aandelen, gevolgd door hun vernietiging, een verarming van de verkrijgende vennootschap met zich meebrengt ten belope van het verschil tussen de verkrijgingsprijs en het deel van het gestorte kapitaal dat die aandelen vertegenwoordigen. Bij wijze van fictie in de fiscale wet wordt dit als een uitgekeerd dividend aanzien. Het economische gegeven dat er sprake is van een verarming van de vennootschap rechtvaardigt dan ook fiscaal-juridisch de kwalificatie als zijnde een dividend.

A.1.3. Ten tweede vloeit het feit dat de eisende partij voor het verwijzende rechtscollege wordt belast niet voort uit artikel 186 van het WIB 1992, maar uit artikel 190 van het WIB 1992, dat evenwel niet het voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vraag. De eisende partij voor het verwijzende rechtscollege is immers overgegaan tot de verkrijging van eigen aandelen en de opnemng van vrijgestelde reserves die waren aangelegd naar aanleiding van een vrijstelling van meerwaarden op bedrijfsvoertuigen overeenkomstig artikel 190 van het WIB 1992. Luidens die bepaling blijft het vrijgestelde of niet belaste gedeelte van de meerwaarden enkel vrijgesteld van belasting zolang het niet tot grondslag dient voor de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de wettelijke reserve of van enige beloning of toekenning. Worden die voorwaarden niet nageleefd, dan wordt het vroeger vrijgestelde of voorlopig niet belaste gedeelte van de meerwaarden als winst van dat belastbare tijdperk beschouwd. De door de eisende partij voor het verwijzende rechtscollege bestreden heffing is dan ook enkel en alleen het gevolg van

haar eigen beleidskeuze om 1) over te gaan tot de verkrijging van eigen aandelen in het kader van een fusie en 2) de verkrijging van die aandelen aan te rekenen op de belastingvrije reserves.

A.1.4. Ten derde is de prejudiciële vraag voorbarig. De Ministerraad wijst immers erop dat de eiseres voor het verwijzende rechtscollege, door tijdens de administratieve bezwaarprocedure een verbeterde jaarrekening neer te leggen, minstens impliciet heeft bevestigd dat het bodemgeschil niet anders kan worden opgelost dan door middel van het neerleggen van een verbeterde jaarrekening. Indien het verwijzende rechtscollege die verbeterde jaarrekening tegenstelbaar verklaart, heeft de prejudiciële vraag sowieso geen belang meer voor de oplossing van de zaak.

A.2. Ten gronde is de Ministerraad van mening dat de toepassing van artikel 186 van het WIB 1992 in elk geval objectief en redelijk verantwoord is. Zo maakt het volgens hem geen enkel verschil uit op welke reserve de vernietiging van eigen aandelen wordt aangerekend. De fiscale uitkomst blijft steeds dezelfde : de winst die boekhoudkundig gezien belastbaar is, wordt ook effectief in de belastingheffing opgenomen. Ook de winst die eerder voorwaardelijk werd vrijgesteld, maar waarvoor in het huidige belastbaar tijdperk niet langer aan de voorwaarden van de vrijstelling is voldaan, wordt opgenomen in de belastbare grondslag en bijgevolg belast.

A.3.1. De eisende partij voor het verwijzende rechtscollege is van mening dat de prejudiciële vraag wel een antwoord behoeft.

A.3.2. Met betrekking tot de eerste reden preciseert de eisende partij voor het verwijzende rechtscollege dat het idee achter de in het geding zijnde bepaling is dat de gebeurlijke vermogensverschuiving richting de aandeelhouder ten laste van de vennootschap – in zoverre zij voor de aandelen meer betaalt dan het kapitaal dat die aandelen vertegenwoordigen – in wezen als een dividend kon worden opgevat. Die primaire doelstelling is echter volstrekt irrelevant in geval van verkrijging van eigen aandelen ten algemene titel in het kader van een fusieverrichting. In dat geval verandert de waarde van wat de aandeelhouder vóór de fusie aanhielt immers niet ten opzichte van wat de aandeelhouder na die verrichting in ruil krijgt. Van enige vermogensverschuiving richting de aandeelhouder is dan ook geen sprake.

De tweede doelstelling van de in het geding zijnde bepaling, namelijk het verkrijgen van fiscale neutraliteit, is wel relevant. Met de kwalificatie als dividenduitkering wilde de wetgever immers vermijden dat het vermogensverlies bij de vennootschap zou leiden tot een vermindering van de belastbare grondslag in de vennootschapsbelasting. Die verarming van de vennootschap (door de afboeking van de onbeschikbare reserve) wordt daarom gecompenseerd door het in rekening brengen van de in artikel 186 van het WIB 1992 beoogde fictieve dividenduitkering. Voor vennootschappen die een onbeschikbare reserve aanleggen met belaste reserves of via een resultaatverwerking, drukt de verkrijging en vernietiging van eigen aandelen op het fiscaal resultaat. Voor dergelijke vennootschappen heeft de toepassing van de fiscale fictie van de in het geding zijnde bepaling de door de wetgever gewenste fiscale neutraliteit tot gevolg. Daarentegen is die doelstelling niet aan de orde in het geval waarin, zoals aan de orde in het bodemgeschil, een vennootschap eigen aandelen verkrijgt, maar daarvoor per vergissing geen onbeschikbare reserve aanlegt. Wanneer die vennootschap de eigen aandelen vernietigt, kan zij logischerwijze ook geen onbeschikbare reserve afboeken. In dergelijk geval vindt er naar aanleiding van de vernietiging van de aandelen dus geen reservebeweging plaats, zodat de vernietiging van de aandelen geen enkele impact heeft op het resultaat van de vennootschap. De door de wetgever beoogde fiscale neutraliteit wordt bijgevolg al bereikt. Het in die situatie toepassen van de fiscale fictie van de dividenduitkering uit artikel 186 van het WIB 1992 heeft dan ook tot gevolg dat de belastbare winst van de vennootschap fictief en kunstmatig stijgt en dat zij vennootschapsbelasting moet betalen op het integrale fictieve dividend. Een dergelijke interpretatie van de in het geding zijnde bepaling leidt dan ook tot een identieke behandeling van categorieën van vennootschappen die zich in fundamenteel verschillende situaties bevinden. Voor die identieke behandeling bestaat evenwel geen enkele redelijke verantwoording.

A.3.3. De eisende partij voor het verwijzende rechtscollege betwist het standpunt van de Ministerraad dat artikel 190 van het WIB 1992 aan de orde is. Zoals is vermeld in A.3.2, heeft zij geen onbeschikbare reserve aangelegd. Bovendien bleven haar vrijgestelde reserves onaangetast. Het bodemgeschil heeft dan ook wel degelijk betrekking op artikel 186 van het WIB 1992.

A.3.4. In antwoord op de derde reden preciseert de eisende partij voor het verwijzende rechtscollege dat de verbeterde jaarrekening ertoe strekte de vastgestelde boekhoudkundige fouten recht te zetten door effectief te voorzien in de aanleg van een onbeschikbare reserve. Die reserve werd gevormd met belaste reserves en door middel van een resultaatverwerking. De verbeterde jaarrekening toonde aan dat de verrichting die het voorwerp uitmaakt van de bestreden heffing fiscaal neutraal was. Dit maakt de prejudiciële vraag evenwel in geen geval

voorbarig. Indien het Hof de in het geding zijnde bepaling, zoals toegepast op de situatie van de eisende partij voor het verwijzende rechtscollege, ongrondwettig bevindt, moet het verwijzende rechtscollege geen uitspraak doen over de tegenstelbaarheid van de verbeterde jaarrekening. Het is voldoende dat een rechtscollege twijfels heeft bij de grondwettigheid van de bepalingen die het meent te moeten toepassen, opdat een prejudiciële vraag die ertoe strekt die twijfels weg te nemen, niet als klaarblijkelijk irrelevant voor de oplossing van het geschil kan worden beschouwd. Zulks is te dezen het geval.

A.4. Jo Plettinx, tweede verweerster voor het verwijzende rechtscollege, sluit zich aan bij de argumentatie van de nv « Gaverland Vervoer ».

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepaling en de context ervan

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de fiscale regeling inzake de verkrijging en vernietiging van eigen aandelen door een naamloze vennootschap in het kader van een omgekeerde moeder-dochterfusie.

B.2. Artikel 186 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna : het WIB 1992), zoals van toepassing voor het verwijzende rechtscollege, bepaalt :

« Wanneer een vennootschap op enige wijze eigen aandelen verkrijgt, wordt als uitgekeerd dividend aangemerkt het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs of, bij ontstentenis daarvan, de waarde van die aandelen, en het gedeelte van het gerevaloriseerde gestorte kapitaal dat de verkregen aandelen vertegenwoordigen.

Ingeval de aandelen vóór de ontbinding van de vennootschap worden verkregen onder de voorwaarden gesteld in het Wetboek van vennootschappen, is het eerste lid slechts van toepassing :

- 1° wanneer op de verkregen aandelen waardeverminderingen worden geboekt;
- 2° wanneer de aandelen worden vervreemd;
- 3° wanneer de aandelen worden vernietigd of van rechtswege nietig worden;
- 4° en uiterlijk bij de ontbinding van de vennootschap.

In een geval als vermeld in het tweede lid, 1°, is het eerste lid alleen van toepassing tot het bedrag van de geboekte waardeverminderingen.

In een geval als vermeld in het tweede lid, 2°, is het eerste lid alleen van toepassing tot het mindere verschil tussen de verkoopprijs en de verkrijgingsprijs of de waarde van de aandelen.

In een geval als vermeld in het tweede lid, 2°, 3° en 4°, wordt het dividend in voorkomend geval verminderd met de in 1° van dat lid bedoelde reeds belaste waardeverminderingen ».

Op grond van artikel 186 van het WIB 1992 wordt, wanneer een vennootschap eigen aandelen verkrijgt, de verkrijgingsbonus, die het verschil is tussen enerzijds de verkrijgingsprijs, of bij ontstentenis daarvan, de waarde van de aandelen, en anderzijds het gedeelte van het gerevaloriseerde gestorte kapitaal dat de verkregen aandelen vertegenwoordigen, aangemerkt als een uitgekeerd dividend. Op dat uitgekeerd dividend is in beginsel een roerende voorheffing van 30 % verschuldigd (artikel 269, § 1, 1°, *juncto* artikel 17, § 1, 1°, en artikel 18, 2°*ter*, van het WIB 1992), tenzij wanneer een vrijstelling kan worden toegepast, bijvoorbeeld wanneer de eigen aandelen worden verkregen onder algemene titel, zoals in het kader van een fusie (artikel 264, eerste lid, 2°, tweede streepje, van het WIB 1992). Er is echter slechts sprake van een fiscale kwalificatie tot een dividenduitkering wanneer en in de mate dat er een vermogensverlies optreedt voor de verkrijgende vennootschap, bijvoorbeeld wanneer de eigen aandelen worden vernietigd (artikel 186, tweede lid, 3°, van het WIB 1992). Artikel 186 van het WIB 1992 is derhalve ingegeven door het neutraliteitsprincipe. De roerende voorheffing compenseert de verarming van de vennootschap die voortvloeit uit de verkrijging gevolgd door de vernietiging van eigen aandelen. De wetgever heeft dus willen vermijden dat die verarming zou leiden tot een verlies aan belastbare basis.

B.3.1. Het huidig fiscaal regime inzake de verkrijging van eigen aandelen, zoals dat thans in artikel 186 van het WIB 1992 is opgenomen, werd ingevoerd bij artikel 270 van de wet van 22 december 1989 « houdende fiscale bepalingen » (hierna : de wet van 22 december 1989), dat daartoe een artikel 103 heeft ingevoegd in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1964 (hierna : WIB 1964). Vóór de wet van 22 december 1989 werd bij de zogenaamde « inkoop van eigen aandelen » een bijzondere liquidatie-aanslag op de inkoopende vennootschap gevestigd. Die bijzondere aanslag bedroeg 43 % en werd gevestigd op de inkoopbonus (inkoopuitkering), dat is het verschil tussen de inkoopprijs en het fiscaal kapitaal dat door de ingekochte aandelen werd vertegenwoordigd (toenmalige artikelen 116 en 117 van het WIB 1964). Die aanslag was verschuldigd op het ogenblik van de verkrijging. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 20 november 1962 « houdende hervorming van de inkomstenbelastingen » (hierna : de wet van 20 november 1962), die de regeling van de bijzondere aanslag op de inkoop van eigen aandelen invoerde en daarmee die verrichting voor het eerst belastbaar stelde, blijkt dat de invoering van die bijzondere aanslag voornamelijk ertoe strekte bepaalde misbruiken te

voorkomen, waarbij een vennootschap via de inkoop van eigen aandelen belastingvrij middelen zou uitkeren (*Parl. St.*, Senaat, 1961-1962, nr. 366, pp. 193-194; *Parl. St.*, Kamer, 1961-1962, nr. 264/42, p. 146).

B.3.2. Het voormelde artikel 270 van de wet van 22 december 1989 heeft die bijzondere aanslag dus afgeschaft en heeft de verkrijgingsbonus gekwalificeerd als een dividend, waarop roerende voorheffing verschuldigd is. De parlementaire voorbereiding van die wet vermeldt ter zake :

« De ter zake door de Regering voorgestelde maatregelen hebben tot doel de bijzondere aanslagen gevestigd bij de inkoop van eigen aandelen of bij de verdeling van maatschappelijk vermogen af te schaffen en te vervangen door een roerende voorheffing.

Wat is het huidig stelsel ?

Wanneer een vennootschap op aandelen haar eigen aandelen inkoopt, wordt een bijzondere aanslag gevestigd tegen 43 pct. op het deel van de inkoopprijs dat meer bedraagt dan het overeenstemmende gedeelte van het nog terugbetaalbaar werkelijk gestorte maatschappelijk kapitaal.

[...]

De in de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen aangebrachte wijzigingen met betrekking tot de inkoop van aandelen werden op fiscaal vlak niet doorgetrokken. Inderdaad, daar waar het handelswetboek toelaat dat, onder zekere voorwaarden, eigen aandelen worden ingekocht, verhindert de fiscale voorafname, bij middel van een directe aanslag bij de inkoop, dergelijke verrichting of maakt ze in zekere zin te zwaar.

Anderzijds, werd vastgesteld dat bloeiende vennootschappen in vereffening werden gesteld om achtereenvolgens te kunnen genieten van een verlaagd tarief op de niet verwezenlijkte meerwaarde, van de fictieve roerende voorheffing en van de mogelijkheid om de verborgen meerwaarden ter gelegenheid van de vereffening af te schrijven.

De Regering heeft besloten tot een volledige hervorming van het stelsel van de bijzondere aanslagen bij vereffening over te gaan. De bijzondere aanslag gevestigd bij inkoop van eigen aandelen of delen of bij gehele of gedeeltelijke verdeling van maatschappelijk vermogen wordt vervangen door een werkelijke roerende voorheffing waardoor deze verrichtingen worden gelijkgesteld met een toekenning van dividenden of van inkomsten uit belegde kapitalen.

[...]

Wanneer thans een vennootschap haar eigen aandelen inkoopt, wordt er een bijzondere aanslag gevestigd tegen het tarief van 43 pct op het verschil tussen de inkoopprijs en het gerevaloriseerde werkelijk gestorte kapitaal dat door de ingekochte aandelen wordt vertegenwoordigd. Voortaan zal dat verschil fiscaal als een dividend worden behandeld, maar

dan enkel op het ogenblik dat – en in de mate dat – kan geacht worden dat een gedeelte van het vermogen van de vennootschap definitief is verdwenen.

Het zal bijgevolg enkel aan de roerende voorheffing onderworpen worden, vermits de inkoop door afname van reeds belaste reserves gebeurt.

De belasting wordt evenwel niet onmiddellijk gevestigd. De belastingheffing vindt enkel plaats wanneer waardeverminderingen worden geboekt, bij vervreemding van aandelen met verlies of wanneer zij worden vernietigd of uiterlijk bij de ontbinding of bij vereffening van de vennootschap.

Deze nieuwe bepalingen zijn van toepassing op alle vennootschappen » (*Parl. St.*, Senaat 1989-1990, nr. 806/1, pp. 62-64).

B.4. Op grond van artikel 623, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen, dat niet in het geding is, moet de verkrijgende vennootschap op het ogenblik van de verkrijging een onbeschikbare reserve aanleggen, gelijk aan de waarde waarvoor de verkregen aandelen op de balans zijn ingeschreven. De onbeschikbare reserve wordt in principe aangelegd door opneming van beschikbare reserves, dat wil zeggen reserves die voor uitkering vatbaar zijn (artikel 620 van het Wetboek van vennootschappen). Dat gebeurt door een overboeking van de belaste reserves of van overgedragen winst. De vennootschap kan ook ervoor kiezen de onbeschikbare reserve te vormen door vrijgestelde reserves. Voor zover evenwel niet langer aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde is voldaan (artikel 190, tweede lid, van het WIB 1992), zal de opneming van die vrijgestelde reserves aanleiding geven tot belastbaarheid in de vennootschapsbelasting. Bij een verkrijging van eigen aandelen onder algemene titel, bijvoorbeeld in het kader van een (al dan niet omgekeerde) fusie, zoals dat het geval is in het geschil voor het verwijzende rechtscollege, kan de onbeschikbare reserve evenwel ook worden gevormd door middelen die niet voor uitkering vatbaar zijn, bijvoorbeeld via een vermindering van het kapitaal (artikel 621, 2°, van het Wetboek van vennootschappen). De vennootschap moet die onbeschikbare reserve aanhouden zolang zij de eigen aandelen onder haar activa op de balans opneemt. In geval van vernietiging van de aandelen wordt de onbeschikbare reserve opgeheven (artikel 623, tweede lid, eerste zin, van het Wetboek van vennootschappen). Indien geen onbeschikbare reserve is aangelegd, moeten de beschikbare reserves, en bij gebreke daarvan het kapitaal, ten belope van dat bedrag worden verminderd (artikel 623, tweede lid, tweede zin, van het Wetboek van vennootschappen).

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

B.5. Met de prejudiciële vraag wenst het verwijzende rechtscollege van het Hof te vernemen of artikel 186 van het WIB 1992 bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (hierna : het Eerste Aanvullend Protocol) en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, indien die bepaling zo wordt geïnterpreteerd dat in geval van een verkrijging van eigen aandelen gevolgd door de vernietiging van die aandelen in een fictief dividend (en dus belastbaar resultaat) wordt voorzien zowel ten aanzien van vennootschappen waarvoor de verkrijging en vernietiging van de aandelen niet drukt op het resultaat als ten aanzien van vennootschappen waarvoor de verkrijging en vernietiging van de aandelen wel drukt op het resultaat, waardoor vennootschappen die zich in het licht van de doelstelling van die bepaling in fundamenteel verschillende situaties zouden bevinden, zonder redelijke verantwoording identiek zouden worden behandeld.

Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat het verwijzende rechtscollege met een verkrijging en vernietiging van eigen aandelen « die drukt op het resultaat van de vennootschap » doelt op een verkrijging en vernietiging van eigen aandelen, waarbij de verkrijgende vennootschap een onbeschikbare reserve heeft aangelegd met winsten. Met een verkrijging en vernietiging van eigen aandelen « die niet drukt op het resultaat van de vennootschap », doelt het verwijzende rechtscollege specifiek op de situatie « [waarbij] werd nagelaten een onbeschikbare reserve te boeken ». Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die vergelijking.

B.6. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Artikel 172 van de Grondwet is een bijzondere toepassing van dat beginsel in fiscale aangelegenheden.

Artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens verbiedt discriminatie bij het genot van de in dat Verdrag vermelde rechten. Artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten waarborgt eveneens het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. De voormelde bepalingen voegen te dezen niets toe aan de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet.

B.7.1. Zoals is vermeld in B.4, is het aanleggen van een onbeschikbare reserve in het kader van de verkrijging van eigen aandelen een wettelijke verplichting voor de verkrijgende vennootschap, die met name bepaald is in artikel 623, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen.

De prejudiciële vraag nodigt het Hof dus uit om de verkrijgende vennootschappen die deze wettelijke verplichting naleven, te vergelijken met de verkrijgende vennootschappen die deze wettelijke verplichting niet naleven.

B.7.2. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie heeft evenwel betrekking op de correcte toepassing van de wet en niet op de overtreding ervan.

B.7.3. Te dezen kunnen de vennootschappen die vallen onder de tweede categorie vermeld in B.7.1, namelijk de vennootschappen die de in artikel 623, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen bepaalde verplichting niet naleven, zich niet op die onwettigheid beroepen om aan te voeren dat zij zich in een wezenlijk andere situatie bevinden dan vennootschappen die deze wettelijke verplichting wel naleven, en om aldus aan te voeren dat de identieke behandeling van die twee categorieën van vennootschappen discriminerend zou zijn. De eisende partij voor het verwijzende rechtscollege betwist overigens niet dat zij die wettelijke verplichting diende na te leven en dat zij dat *in casu* niet heeft gedaan. Zoals ook is vermeld in B.4, maakt artikel 623, eerste lid, van het Wetboek van vennootschappen geen deel uit van de prejudiciële vraag.

Artikel 186 van het WIB 1992 is bestaanbaar met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Een toetsing aan het door artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol gewaarborgde eigendomsrecht, waaruit het verwijzende rechtscollege geen enkel specifiek aanvullend argument afleidt, leidt niet tot een andere conclusie.

B.7.4. Gelet op het voorgaande, is er geen aanleiding om de excepties met betrekking tot de ontvankelijkheid te onderzoeken.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 186 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 schendt niet de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij dat Verdrag en met artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 17 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Nicolas Dupont

Joséphine Moerman